

KANADA VE AMERİKA'DAN İZLENİMLER*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Size bu sefer Kanada'dan hitab ediyorum. Montreal şehrine yüz-yüz elli kilometre mesafede bir yerdeyiz. Gitmek istedik ama, Montreal'e henüz ulaşamadık, burada konuşmak icab etti.

Buraya gelirken ilkönce, Türkçe'de Niyagara diye söylenen, ama burada *Nayagara* denilen o meşhur şelâleleri gösterdi yanımızdaki arkadaşımız, onları gördük. Hakikaten Allah'ın çok ibretli manzarası, tabiatın görülmeğe değer bir yeri...

Oradan araba ile Ontario gölünün batısından dolaşarak, Kanada'nın meşhur Toronto şehrine geldik. Toronto şehrini görünce, kendimi Yirmi-birinci Yüzyıl'a girmiş zannettim. O televizyon kulesi, o binalar, o binaların yüksekliği, renkleri, birbirleri ile uyumu... Kubbeli bazı başka binalar gördük. Sanki böyle uzaydaki bir şehre gelmişiz gibi düşündürdü beni. Fevkalâde güzel, fevkalâde gelişmiş yerler, fevkalâde geniş ülkeler.

Türkiye'mizi, güzel ülkemizi düşünüyorum, buraların cesametine, büyüklüğüne bakıyorum; Allah-u Teâlâ Hazretleri yardımcımız olsun...

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Tabii burada bazılarıyla konuştuğum zaman, tanıdıklarımızdan birisi bir Amerikalı arkadaşına, işte burada üç-dört yıl kalıp da sonra Türkiye'ye gitmek istediğini söyleyince; "Türkiye bakalım dört yıl daha duracak mı?.." demiş. Amerikalı söylüyor bunu, çok üzüldüm, fevkalâde etkiledi beni bu söz... "Niye?" demiş arkadaşımız. "İşte Yunanlılar var, Ermeniler var, daha başka yıkıcı faaliyetlerde bulunan gruplar var..." demiş.

Bir Amerikalının, Türkiye ile ilgilenen bir kişinin böyle demesi, dört-beş sene daha gitmez gibi bir izlenimde olması beni çok üzdü. Bir üniversitede profesörmüş. Allah devletimize, milletimize, hürriyetimize, saadetimize, ecdadımızın yâdigârı topraklarımıza zeval ve zarar verdirmesin... Allah-u Teâlâ Hazretleri hepimize, o topraklarda yaşayan bütün kardeşlerime akıl, fikir, güç, kuvvet ihsân etsin... Yanlış işler yapıp da, birbirleri ile çatışıp, çekişip, düşmana fırsat tanımasınlar. Memleketin sahibi olan kardeşlerimiz de, vatanını seven kardeşler olarak hepimiz de, vatanımızı böldürmemek için var gücümüzle çalışalım!..

a. Amerika'da Din ve İnanç Hürriyeti

Aksine ben, Avrupa'dan Amerika Birleşik Devletleri'ne geldiğim zaman, burada böyle elli kadar devletin birleşip, Amerika Birleşik Devletleri'ni meydana getirmesini görünce, muazzam toprakları, çok geniş imkânları, çok yüksek binaları, böyle fevkalâde canlı işyerlerini, ticareti, çalışmayı görünce demiştim ki:

“—Ne olur, biz de çevremizdeki ülkelerle, böyle güzel komşuluk münasebetleri içinde anlaşarak, hudutlarımızdan geçişleri kolaylaştırarak, bir büyük birlik meydana getirsek de, şarktan garba, doğudan batıya her yere rahatça gidip gelebilsek... Bir zamanlar kendimizin idare ettiği diyarları rahat görebilsek. Gümrük engelleri, sınır sıkıntıları, vize mecburiyetleri olmasa...

Amerika'nın bir yerinden seyahate başlıyorsanız, kaç tane eyalet geçerek, kaç tane devlet geçerek bir yerden bir yere gidiyorsunuz. Hiç bir engel yok, ne kadar güzel... Biz de böyle birlik ve beraberliği sağlayabilsek, ne kadar iyi olur.” diye düşündüm. Bir bu birlik, birlikten ne kadar büyük bir gücün doğduğu beni çok etkiledi. Koskocaman bir kıta, parça parça paylaşılmış ama sonunda birleştirilmiş ve bir birleşik devlet olarak idare ediliyor. Biz niye birleşmeyelim? Bu beni etkiledi.

İkincisi burada ne kadar bilimsel çalışmalar yapıldığını, ilmin ne kadar ileri olduğunu gördüm. Meselâ, bir Boston şehrinde yetmiş üniversite olduğunu söylediler. Tek bir şehirde ve önemli üniversiteler, ne kadar mühim bir olay... İlme ve irfana, yâni dünyevî ve uhrevî her çeşit ilme son derece eğilmemiz, kuvvet vermemiz ve sarılmamız gerektiğini düşündüm.

Ayrıca bir şey daha çok dikkatimi çekti, buraya kadarki Amerika ve Kanada seyahatimde: Her yerde seyahat ve gezi yapanların faydalanması için basılmış küçük kitapçıkları, kâğıtları,

tanıtma yazılarını alıyorum, inceliyorum; son derece büyük bir din hürriyeti var... Ve anladım ki Amerika'ya Avrupa'dan göç eden grupların çoğu dînî duygularla göç etmişler ve belli eyaletlerde ve belli şehirlerde yerleşmişler. Kendi dinlerine göre yaşamaya uygun birer ortam oluşturmuşlar. Bu çok önemli...

Meselâ, orta eyaletlerde gezerken Emiş adı verilen bir topluluk gördüm. Bu Emişler Almanya'dan, İsviçre'den gelmiş olan hristiyan topluluklar. Burada aynen kendi dinlerini, imanlarını koruyorlar. Dinlerini imanlarını korumaları da kendilerinin reklâmı oluyor, herkes onları görmeğe geliyor. Okumuyorlar, siyah elbiseler giyiyorlar, uzun sakallar bırakıyorlar. Atlı arabalarda yaşıyorlar, bir yerden bir yere onlarla gidiyorlar. Evlerinde gazyağı lambalarıyla aydınlanıyorlar. Çocuklarını okutmuyorlar, okuyan çocuklarını reddediyorlarmış diye duydum. Yâni netice itibariyle yanlış ama, yanlış bir inancı bile muhafaza ediyorlar.

Dün aldığım kâğıtlarda bir bölgeyi gördüm. *Barnaba İncili*'ne inanan bir grup var, onların Hazret-i İsâ hakkında öbür hristiyanlardan farklı inançları var. Onlar da bir şehirde toplanmışlar, büyük binalar yapmışlar. Senenin belli günlerinde belli toplantılar tertipliyorlar. Hattâ gelenlere —tabii yanlış, bizim inancımıza göre— hacı unvanı veriyorlar. İşte hacca gelenlere kolaylıklar, kalacakları yerler filân diye sözler yazmışlar, okudum o kâğıtlarda...

Ama bir şey görölüyor, Amerika'da din hürriyeti var. Her çeşit inanca sahip, yüzlerce ayrı grubun inancın hürriyeti var. Bu çok önemli bir şey... Allah bize de bir hoşgörü ihsan etsin...

Bizim ülkemizde kimisi şu mezhebdekini hoş görmüyor, kimisi bu mezhebdekini hoş görmüyor. Hattâ müslüman olanlar arasında birbirlerine kaşları çatık, hasmâne duygularla bakanlar var... Mezheb farkları, tarikat farkları, meşreb farkları, düşünce farkları, yaşam farkları fevkalâde kırgınlıklara sebep oluyor. İnsanlar arasında kopmaya, çatışmaya sebep oluyor. Halbuki Amerika'da ilgi çekici bir şey olmuş, sırf onları görmek için oralara gelenler var. Herkes kendi bildiği gibi yaşıyor ve hiç bir şey demiyorlar.

Bunlar çok önemli... Tabii, bunların bilinmesi de önemli... Onun için bu Amerika gezisi bana çok faydalı oldu. Hürriyetlerin ne kadar geniş olduğunu ve bizde ne kadar baskı altında tutulduğunu görmüş oldum. Çok üzüldüm tabii, ülkem namına...

Şimdi burada gece gündüz seyahat ettiğimiz için görüyoruz, gece ona kadar işyerleri, dükkânlar açık. Halbuki bizde meselâ altıdan sonra belediye emriyle kapalı veya hükümetin emriyle kapalı... Niye kapalı?.. Bak işte bunların açık, pekâlâ herkes de memnun... Gündüz çalışan akşam arabasına atlayıp, çarşıya çıkıp orada alışveriş yapa-biliyor. Muazzam çarşılar, ıslıl ıslıl, pırıl pırıl, cıvıl cıvıl... Muazzam bir ticârî faaliyet... Demek ki olabiliyor.

Demek ki yasakçılığın dışında, yasakçılık olmadan herşeyi hoş gören bir toplum Amerika... Burasını görmemiz lâzım, kendimizi de bu hale getirmeğe çalışmamız lâzım!.. Çevremizi hoş gören, bizden başka düşünenleri kınamayan, herkesin huzur içinde, kendi inancına göre giyinip, ibadet edip yaşayabildiği bir toplum oluşturmak çok önemli!.. Bu da tabii ilimle, irfanla, ileri ülkeleri tanımakla olacak. Sanıyorum Türkiye’de bazı kimseler ileriülkeleri tanımıyorlar.

b.İlmin Önemi

Bu kadar açıklamadan sonra, Abdullah ibn-i Abbas RA’dan rivayet edilmiş olan bir hadis-i şerifi size okumağa başlamak istiyorum:¹

ثَلَاثَةٌ تَسْتَغْفِرُ لَهُمُ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ

وَاللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالْمَلَائِكَةُ

وَالْعُلَمَاءُ وَالْمُتَعَلِّمُونَ وَالْأَشْخِيَاءُ

(أبو الشيخ عن ابن عباس)

RE. 267/4 (*Selâsetün testağfiru lehümü’s-semâvâtü ve’l-ard, ve’l-leylü ve’n-nehâr, ve’l-melâikeh: El-ulemâü ve’l-müteallimûne ve’l-eshiyâ*) *Sadaka rasûlü’llâh, fî mâ kâl, ev kemâ*

¹ *Kenzü’l-Ummâl*, c.XV, s.1282, no:43346; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XII, s.7, no:11305.

kâl.

Peygamber SAS Efendimiz İbn-i Abbas RA'nın, yâni Hazret-i Abbas isimli amcasının oğlu, mübarek Abdullah'ın rivayet ettiğine göre şöyle buyurmuşlar:

(*Selâsetün*) “Üç grup insan vardır ki, (*testağfiru lehümü's- semâvâtü ve'l-ard, ve'l-leylü ve'n-nehâr, ve'l-melâikeh*) gökler ve yer, gece ve gündüz, zaman ve mekân ve melekler onları severler, onlar için istiğfar ederler, onlar için dua ederler.”

Kimdir bunlar: (*El-ulemâü*) “Birincisi, alimler. (*Ve'l- müteallimûn*) İkincisi, ilim öğrenenler. (*Ve'l-eshiyâ'*) Üçüncüsü de, cömert insanlar.”

1. Aziz ve muhterem kardeşlerim! Bu Amerika, Kanada, Avrupa gezisinde çok kesin olarak gördüm ki, hayatın devamı için ilim çok önemli... Mutlaka çağdaş ilmi yakalamalıyız ve mutlaka hepimizin ilme sımsıkı sarılması, ilmî vasıtaları elde etmesi ve kullanması lâzım!.. Bunları kullanmadan bu ileri ülkelere yetişmemiz ve çağı yakalamamız, onların karşısında hürriyetimizi, istiklâlimizi korumamız bile mümkün olamayacak.

Onun için, topluca bir ilim seferberliği yapmalıyız. Yâni çağdaş ilmi yakalamak için Yirmibirinci Yüzyıl'a hazırlanmak için mutlaka ilme sarılmalıyız. Bilgisayarla, kütüphanelerle, ansiklopedilerle, özel ilimlere dâir en yeni, en kıymetli bilgileri alarak, yabancı dil öğrenerek; özellikle Amerika'yı, Avrupa'yı ihmal etmeden, Japonya'yı, Çin'i göz ardı etmeden, mutlaka ilme sımsıkı sarılıp çalışmamız ve bir şeyler

yapmamız gerekiyor. Bir şeyler arayıp bulmamız gerekiyor.

Bizim de buluşlar yapmamız gerekiyor. Bizim de hatalarımızı anlayıp, o hatalardan kurtulma çarelerini tesbit etmemiz gerekiyor. Bizim de atılımlar yapmamız için bize neler gerekliyse, onları sağlamamız gerekiyor. Bu da alimlerle olacak, alimlere hürmetle olacak...

Alimler tabii sınıf sınıftır, derece derecedir; hattâ iyisi ve kötüsü bile vardır. Bazı alimlerin ilmini kötüye kullandığı için, dünya menfaati sağlamakta kullandığı için, Allah'ın rızasını düşünmediği için cehenneme atılacağını dahi bildiren hadis-i şerifler var ama, esas itibariyle ilim ve alimler kıymetli... Alimlerin en kıymetlisi Allah'ı bilen alimlerdir, Allah'ı bildiren alimlerdir, yâni evliyâullahtır; dînî ilimlere âşinâ olan kimselerdir. Ama öteki ilimleri bilen alimler de, mü'min oldukları takdirde onlar da baş tacıdır, kıymetlidir. Onun için hepimiz alim olmağa çalışalım, ya da alimleri destekleyelim!..

2. Yerin göğün, gecenin gündüzün tevbe ve istiğfar edip, Allah'a yalvarıp lehine duada bulunduğu kimselerin ikinci grubu, (*Ve'l-müteallimûn*) "Öğrencilerdir, öğrenenlerdir." Bu da çok önemli... Tabii insan alim olmak için önce öğrenci olmalı. İlmi öğrenmeye başlamadan alim olunamıyor. Onun için öğrenciler de çok kıymetli...

Öğrencilere değer vermeliyiz, önem vermeliyiz, desteklemeliyiz. Fakir olanlara zekâtlarımızı

vermeliyiz. Zekî olup da okuyamayanlara yardımcı olmalıyız. Eğitim müesseseleri kurmalıyız, eğitimi engellememeliyiz. Başarılı olduktan sonra, bir kızın başörtüsü kusur görülmemeli... Bir öğrencinin sakalı bir mânî teşkil etmemeli... Alimlere verdiğimiz kıymet kadar, ilerinin alimleri olacak öğrencilere de kıymet vermeliyiz.

3.(*Ve'l-eshıyâ'*) “Sahî kimselerdir, cömert kimselerdir.” Bunlara da yerler ve gökler, gece ve gündüz tevbe ve istiğfar eder. Çünkü, her şey bir bakıma da maddiyata dayanıyor. Yâni, “Bunun sermayesini nereden bulacağız, bu işi nasıl yapacağız?” diye her atılımın bir parasal yönü oluyor. Bunu çok açık olarak bu seyahatimde gördüm. Hakîkten müslümanların para imkânlarını, maddî imkânlarını bir araya getirmesi lâzım! Yapması gereken hayır hizmetlerini böylece yapması lâzım! Veyahut diğer millî ve dînî atılımlarını paralarını bir araya getirerek yapması lâzım!

Para yönünden kuvveti olduğu zaman, bütün işleri kolayca yapmak ve en iyi cihazlarla, en hızlı şekilde yapmak mümkün oluyor. Burayı gezdiğimiz zaman, toplumda dikkatimizi çeken en mühim nokta, din müesseselerinin ve din adamlarının –burada tabii hristiyanlar var, hristiyanların çeşitli mezhepleri var, yahudiler var, hindular var– son derece zengin olduğunu gördük. Binalarından belli, mülklerinden belli, ellerindeki imkânlar son derece fazla.

İşte böyle bu imkânlar onlar tarafından kullanıldığı için, fikirleri yanlış da olsa yanlışları saklayıp, kendilerini güzel gösterip taraftarlarını koruyabiliyorlar. Buna rağmen azalma oluyormuş ama, yine de dimdik ayakta. Toplumun dine ve din adamlarına son derece saygılı olduğunu görüyoruz ve dini yaşadığını görüyoruz.

Söyleyebilirim ki, Amerika'daki halk İngiltere'den, Avrupa'dan daha dindar, dinine daha bağlı... Ama yanlış! Temenni ederiz ki doğruları anlatan müesseseler kurulsun, doğruları öğrensinler. Kabul edebilirler, İslâm'a girebilirler, yeter ki doğruları anlatacak müesseseler hazırlansın. Onu sağlayacak insanlar gelsin, buralarda dolaşsın, anlatsın. O zaman onlar gerçekleri görüp, doğru yola gelebilirler.

Bu hadis-i şeriften anladığımız ve almamız gereken dersler nedir: İlme önem vermeliyiz, alim olmaya çalışmalıyız.

Çocuklarımızı alim yetiştirmeğe çalışmalıyız. Çağa göre yetiştirmeliyiz, Yirmibirinci Yüzyıl'a uygun yetiştirmeliyiz. Çocuklarımız da, onların hocaları da çok muhteremdir, el üstünde tutulmalı! Onlar mü'min oldukları takdirde, Allah'ın sevdiği insanlardır. Bunlar için gerekli mâlî imkânları, yardımları da zenginler keselerini açıp sağlamalı!.. Onlar Allah'ın sevgili kulu olduğu için yerler ve gökler, geceler ve gündüzler onlar için tevbe ve istiğfar ediyor. Allah'a onlar için dua ediveriyorlar.

Bu çeşit çalışmaların yapılmasını candan duygularla, buradaki ilerilikten ve canlılıktan çok etkilenmiş ama ülkesini seven bir insan olarak, ülkesinin de böyle olmasını temenni eden bir kimse olarak, bu hadis-i şerife önem vermenizi rica ediyorum. İlme koşalım, çocuklarımızı alim yetiştirelim! Kesenin ağzını açıp, dinimiz için gayret edip çalışalım!..

c. Lânete Uğrayan Üç kimse

Açılmış olan sayfada, gözüme ilişen bir hadis-i şerifi daha okumak istiyorum:²

ثَلَاثَةٌ لَعْنَتُهُمْ أَمِيرٌ ظَالِمٌ وَفَاسِقٌ قَدْ

أَعْلَنَ فِسْقِهِ وَمُبْتَدِعٌ يَهْدِمُ سُنَّةَ

(الديلمى عن ابن عمر)

RE. 267/1 (*Selâsetün leantühüm: Emîrün zâlimün, fâsikun kad a'lene fiskihî, ve'l-mübtediun yehdimü sünnenen*)

İbn-i Ömer RA'dan bu ikinci hadis-i şerif. Bu da bizim dertlerimizle ilgili olduğu için, önemli bazı konulara işaret ettiği için okumayı uygun gördüm.

(*Selâsetün leantühüm*) “Üç grup insan vardır ki, ben onlara lânet ederim.” buyuruyor Peygamber Efendimiz. Rasûlüllah SAS kimseye beddua etmezdi, “Ben lânet edici bir peygamber olarak gönderilmedim.” buyururdu.

² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.101, no:2540; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.89, no:43929; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.494, no:11278.

“—Yâ Rasûlallah bu müşrikler bize işkence ediyorlar. Bunlara lânet et de Allah bunları kahretsin!” dedikleri zaman;

“—Ben lânetçi bir peygamber olarak gönderilmedim. Yâ Rabbi, kavmim bilmiyor, bunları hidayete sevk eyle, bunları affeyle, bunlara doğru yolu göster.” diye böyle merhametle dua eden Peygamber Efendimiz, “Üç sınıf insana ben lânet ederim.” diyor.

Rasûlüllah Efendimiz’in hiç sevmediği ve mutlaka lânet edeceği, lânet ettiğini kesin olarak belirttiği üç sınıf insan kimmiş, bunları da görelim; çünkü bunlar da çok önemli:

1. (*Emîrun zâlimün*) “Zâlim bir emir; yâni kendisinde emretme hakkı, salâhiyeti, mevkii makamı dolayısıyla emretme imkânı olan, ama zâlim olan bir kimse... Peygamber Efendimiz ona lânet ediyor.”

Tabii emir deyince, meselâ müslümanların başındaki kimselere emîrül-mü’minîn, mü’minlerin emîri denir. Ama her işin başındaki sorumlu kişiye de emir denir. Meselâ, Devlet Su İşlerinin başındaki kimse de, bu Arapça kelimenin kullanım şekline göre emirdir. Karayolları’nın başındaki de emirdir, Demiryolları’nın başındaki genel müdür de emirdir. Veyahut Tarım Bakanlığı’nda Toprak Mahsulleri Ofisi’nin başındaki kimse emirdir. Neden?.. Emretme salâhiyeti var.

Yâni hak ve salâhiyet sahibi, emir komuta elinde olan kimse emirdir. Yalnız asker değil, ümmetin işini görmek üzere birgörevin başına getirilmiş, makamı dolayısıyla emretme hakkına, salâhiyetine sahip olan her kimse emirdir. Hepsinin başındaki de sultandır, o en büyük emirdir, emîrü'l-mü'minîndir. Ötekiler derece derece daha küçük sorumlulukları yüklenmiş emirlerdir.

Emir, yönetici, emir ve komuta sahibi, komutan, kaymakam, genel müdür veya sorumlu bir kişi eğer adaletle hareket ederse, Allah sever. Ama zulüm yaparsa, haksızlık yaparsa, baskı yaparsa, ezerse, haklıya hakkını vermezse, haksıza iltimas geçerse; veyahut mazlumları, zayıfları ezer, inletir, ağlatırsa; tamam, Rasûlüllah Efendimiz böyle bir kimseye lânet ediyor.

Rasûlüllah Efendimiz de bir kimseye lânet etti mi, o dünyada da, ahirette de iflah olmaz. Dünyada da cezasını çeker, ahirette de belâsını bulur. Bir bu...

2. *(Ve fâsikun kad a'lene fiskihî)* “Bir günahkâr ki, günahını korkmadan âşikâre işliyor; ona da Rasûlüllah Efendimiz lânet eder.” Çünkü kusursuz kul olmaz, günah işlemeyen kaç kişi vardır. “*Gece gündüz işleri isyan kamu*” dediği gibi şairlerin... İnsanların çoğu hata işler, günah işler ama, biraz da Allah'tan korkup, utanıp sakınması çekinmesi lâzım! Hiç böyle yapmıyor, günahını açıkça işliyor. Pervasızca, küstahça, “Yaparım, ne olacak yâhu?” gibilerden dikleniyor, açıkça günahını işliyor. Bu daha fenâ...

Çünkü gizli bir yerde, gizli bir suç işlerse, insanın kendisi ile Allah'ı arasında kalır. Allah dilerse affeder, dilerse cezalandırır. Fıskını, fücürünü, günahını aşikâre yapıp da, bir de utanmadan, arlanmadan dikleniyorsa, devam ediyorsa; o zaman o başkalarına kötü örnek olur. Rasûlüllah ona lânet ediyor. Yâni böyle bir kimse çok daha tehlikeli bir günahkâr oluyor.

Kendi başına bir köşede sessizce günah işleyen kendisine ait, kendisine zararı olacak bir suçu işleyen; o da günahkâr ama böyle kalkıp da işi âşikâre yapan, Allah'tan korkmadığını ilân etmiş oluyor. Pervasızlığını göstermiş oluyor, başkalarına da kötü örnek oluyor. Ona da Rasûlüllah lânet eder.

3. *(Ve mübtediun yehdimü sünneten)* “Sünneti yıkan bid’atçı...” Biliyorsunuz, dinimizin bu güne kadar sapasağlam, tertemiz kalmasının sebebi, Peygamber SAS Efendimiz’in hayatının çok teferruatlı olarak, çok sağlam bir şekilde din alimleri tarafından satır satır, kelime kelime, çok sağlam bir şekilde tesbit edilmesidir.

Biliyorsunuz, Peygamber Efendimiz’in sözleri, hareketleri, hattâ bir olay karşısındaki davranışı, susması, konuşması; bunların hepsi bizim için dinimizde birer önemli kaynaktır. Fıkıh ahkâmının kaynağıdır. Şimdi onlar çok güzel tesbit edilmiş olduğu için, sünnet-i seniyye-i nebeviyyeye uygun olarak, tam Rasûlüllah’ın yolunca yürüyüp gelmişlerdir büyüklerimiz. Tertemiz müslümanlar olarak bu vakte kadar gelmişlerdir.

Bunu ne bozar?.. Dinde sünnete uymayıp, bid'atlar ortaya çıkaranlar bozar. Onun için bid'atçılar çok kötü insanlardır. Bid'atçılar, yâni sonradan sünnette olmayan şeyleri çıkaranların her birisi bir miktar bozuyor demektir. Böyle bozanlar;

أَصْحَابُ الْبِدْعِ كِلَابُ النَّارِ

(أبو حاتم الخزاعي في جزئه عن أبي أمامة)

RE. 72/5 (*Ashâbü'l-bidei kilâbü'n-nâr*)³“Bid'at ehli kimseler cehennemın köpekleridir.” diye de bir hadis-i şerifte bildiriliyor.

Sünnet-i seniyye bozuldu mu, tahrib oldu mu, insanlar darmadağın dağılır. Çünkü dinimizin teferruatını sünnet-i seniyye bil-diriyor. Meselâ Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teâlâ Hazretleri, “Zekât verin!” diye buyurmuş ama, zekâtla ilgili bütün öteki bilgileri Peygamber SAS sünnet-i seniyyesi ile bizlere anlatmıştır. “Namaz kılın!” diye buyurmuş ama, namaza *Sübhâneke* ile başlayın, Fâtiha'yı okuyun, Fâtiha'dan sonra bir sûre ekleyin; rükû edin, secde edin diye neler okuyacağımız teferruatla Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifinde bildirilmiştir. Yâni Kur'an-ı Kerim öz olarak işaret buyurmuştur, Peygamber Efendimiz tafsîlen açıklamıştır. Sünnet-i seniyye bir bakıma Kur'an-ı Kerim'in açıklamasıdır, tefsiridir.

³ *Kenzü'l-Ummâl*, c.1, s.380, no:1094; RE. 72/5.

Onu ihmal ederse, yıkarsa, ona uymazsa bir insan, dini ıırından çıkartmış olur. Bizden nceki ümmetler, Peygamberlerinin getirdiği asıl dini koruyamadıkları için dallete düşmüşlerdir, sapık olmuşlardır, Allah'ın gazabına uğrayacak duruma düşmüşlerdir. *Mağdbi aleyhim* olmuşlardır, *dlln* olmuşlardır; *mudilln* olmaktadır.

Bizim o duruma düşmememiz için, Rasûlüllah'ı iyi tanımamız, SAS'in sünnetine sımsıkı sarılmamız lâzım!.. Öyle olursa, din o zaman sünnete uygun olarak sapasağlam ayakta durur.

Kur'an-ı Kerim'in tam mnsıyla doğru anlaşılması ve yaşanması mümkün olur. Kıyamete kadar zten Allah-u Te Hazretleri'nin Kur'an-ı Kerim'ine kimse dokunamayacak.

Ama sünnetler hiçe sayılırsa, bid'atçılar çıkarsa, bid'atçılar rağbet kazanırsa; Islm'ın aslında, Rasûlüllah'ın hayatında, asr-ı saadetinde olmayan, sünnetin ruhuna aykırı olan işler yayılırsa, o zaman din ıırından çıkar. Dindarlar dinden sapmış olurlar, ayakları doğru yoldan kaymış, yanlış yollara batmış olur, bataklığa saplanmış olurlar.

Onun için kendilerini ve etraflarını tehlikeye düşürürler dünyaları, ahiretleri zarara uğrayabilir. Buna sebep olan, sünneti yıkan, sünneti tahrib eden bid'atçılar da Peygamber Efendimiz'in lnetine uğrarlar.

Peygamber SAS Efendimiz bunu bildiriyor, kimsenin böyle yapmamasını söylüyor. Kimse zulüm yapmasın, kimse günah işlemesin; günahı edepsizce, açık açık, âşikâre işleyip de bir de sağa sola efelik taslamasın; kimse sünnet-i seniyyeyi yıkmasın diye, onlara karşı ne kadar sert bir ifade kullanmış oluyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi her türlü haksızlıktan, zulümden korusun... İlme, irfana uygun olarak yaşamayı nasib eylesin... Günahlardan uzak eylesin... Aksine Rasûlüllah Efendimiz'in tavsiye buyurduğu Allah'ın seveceği güzel amelleri, güzel ibadetleri, taatleri, sevaplı işleri, hayrât ü hasenât yapmayı, Ümmet-i Muhammed'e faydalı olmayı nasib eylesin... Bid'atlardan uzak durup sünnet-i seniyyeye uygun yaşamayı nasib eylesin...

Temenni ediyorum ki, şu diyarlarda, Amerika'da, Avrupa'da, Almanya'da gördüğüm düzen, temizlik, zenginlik, çeşitli hizmetler İslâm ülkelerinde de olur. İslâm ülkelerindeki o sefalet, oderbederlik, o gerilik, o üzücü manzaralar, inşaallah yakın zamanda, böyle hayırlı insanların gayretleriyle izâle olur.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlelerinizi dîn-i mübîn-i İslâm'a en güzel hizmet edenlerden, müslüman kardeşlerine en faydalı çalışmalar yapanlardan eylesin... Kardeşlerimizin mutlu olmasını sağlayacak, rahat etmesini sağlayacak, başkalarının yüzünün gülmesini sağlayacak, onlardan dua almaya sebep olacak işler yapmayı Allah cümlemize nasib ü müyesser eylesin...

Ömrümüz hayırla, hasenatla geçsin... Allah hayırlı, verimli, uzun ömürler ihsân eylesin cümlemize...

Hüsn-ü hâtimelerle, Allah'ın sevdiği kullar olarak, şöyle kelimeteyn-i şehâdeteyni güzel güzel, iman ile söyleye söyleye:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ

أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

(Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû) diye diye aşk ile, sıdk ile, mü'min-i kâmiller olarak ahirete göçüp, Rabbimizin cennetiyle cemâliyle müşerref olmayı, rıdvân-ı ekberine ermeyi, razı olduğu kullar olmayı, cennetine sokup taltif eylediği kullar olmayı cümlemize nasîb eylesin...

Peygamber Efendimiz'e komşu eylesin...
Peygamber Efendimiz'in şefaatine, sevgisine, iltifatına mazhar olmayı nasib eylesin...
Lânetine uğrayanlardan, sevmediği kimselerden eylemesin...

Havz-ı Kevser'ine giderken melekler yollarını kesip, zebâniler alıp bazı kimseleri götürecekler, cehenneme atacaklar; böyle yoldan döndürülenlerden eylemesin...

Allah-u Teâlâ Hazretleri mübarek günler, geceler hürmetine dualarımızı kabul eylesin...
Cümlemize dünyanın ve ahiretin her türlü hayırlarına mazhar eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!..
Size Kanada'dan gönül dolusu selâmlar..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

24. 10. 1997 - KANADA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

